

TIDSLINJE: 25 ÅRS UDVIKLING PÅ RUSMIDDELOMRÅDET

Denne tidslinje er lavet for at opliste de vigtigste politiske tiltag samt samfundsmæssige begivenheder på rusmiddelfeltet over de seneste 25 år. Målet har været at give en oversigt over den komplekse udvikling, der har præget rusmiddelområdet, og tidslinjen er ment som inspiration til både praktikere og beslutningstagere til fortsat at skabe udvikling på dette område, som har så stor samfundsmæssig og menneskelig relevans.

1990

Sundhedsstyrelsen indfører for første gang lavrisikogjenstandsgrænser (maks. 14 genstande om ugen for kvinder / 21 for mænd).

1993

Det europæiske overvågningscenter for narkotika og narkotikamisbrug (EMCDDA) grundlægges.

—
BrugerForeningen for Aktive Stofbrugere oprettes.

1994

Center for Rusmid-delforskning (CRF) etableres som selvstændigt forskningscenter ved Aarhus Universitet.

1995

Narkotikarådet oprettes under Socialministeriet.

—

Danmark underskriver WHO's alkohol-'charter'.

1996

Register over Stofmisbrugere i Behandling (SIB) oprettes under Sundhedsdatastyrelsen.

—

"Pusherloven": Lov om Euforiserende Stoffer strammes, som blandt andet betyder mulighed for strafforhøjelse ved besiddelse af små mængder stoffer.

Amterne overtager ansvaret for stofbehandling, og metadoncirkulæret udfærdiges: Ordination af metadon til behandling af opiatafhængighed skal foretages af amterne. Praktiserende læger må ikke længere selvstændigt udskrive metadon.

1997

Den første ESPAD-rapport viser, at danske 15-16-årige har "europæisk rekord" i forbrug og beruselse af alkohol (ESPAD = European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs).

—
Første stofbehandlingsprogram i fængsler afprøves.

1998

De første gadesygeplejersker kommer på gaden.

—
Den tilladte alkoholpromille ved kørsel sænkes fra 0,8 procent til 0,5.

—
Landsforeningen af Væresteder oprettes.

—
Indførelse af aldersgrænse for køb af alkohol (15 år).

1999

Det første folkesundhedsprogram lanceres af regeringen, hvor forebyggelse af alkoholrelaterede problemer indgår på linje med forebyggelse af livsstilssygdomme, og hvor der for første gang er en politisk målsætning vedr. social ulighed i sundhed.

—
Gadejuristen stiftes - en privat organisation, der yder retshjælp til udsatte mennesker.

2001

DanRIS-projektet starter ved CRF (på opdrag af Socialstyrelsen). DanRIS står for Dansk Registrerings- og Informations-System og monitorerer og forsker i døgn- og senere ambulante stofbrugsbehandling.

—

"Hashklubloven": 'Lov om forbud mod besøgende i bestemte lokaler' vedtages og dikterer, at specifikke steder og lokaler ikke må have besøg af andre end beboerne.

2002

Narkotikarådet nedlægges.

—

Rådet for Socialt Udsatte oprettes.

2003

'Kampen mod narko - handlingsplan mod narkotikamisbrug' udgives af Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Den første handlingsplan på narkotikaområdet i nyere tid. Handlingsplanen indvarslede en ny og strammere kurs.

—

Narkotikakontrollen i fængsler strammes, for eksempel indføres tilfældige urinprøver på to procent af alle indsatte for at tjekke for rusmiddelbrug.

2004

CRF overtager udgivelsen af det faglige tidsskrift 'STOF' fra Narkotikarådet.

—

Trygt Natteliv-samarbejder etableres mellem politi, kommune og restauratører ift. ansvarlig udskænkning og skabelsen af et tryggere natteliv. Mange byer har i dag et Trygt Natteliv-samarbejde.

Ændring af 'Lov om Euforiserende stoffer'. Blandt andet indføres nultolerance for besiddelse af illegale stoffer, både stofbrugere og stofsælgere kan straffes, og der skelnes ikke længere mellem 'hårde' og 'bløde' stoffer.

—

Der indføres behandlingsgaranti for psykosocial behandling af stofbrug (inden for 14 dage).

Aldersgrænsen for køb af alkohol hæves til 16 år.

—

Kriminalforsorgen opretter et akkrediteringspanel (med deltagelse af CRF-forskere), der skal kvalitetssikre den rusmiddelbehandling, kriminalforsorgen tilbyder.

2005

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at man ikke drikker over fem genstande på én gang.

—
Der indføres behandlingsgaranti for alkoholbehandling (inden for 14 dage).

2007

Kommunalreformen træder i kraft, hvilket betyder, at kommunerne får hovedansvaret for den forebyggende og sundhedsfremmende indsats over for deres borgere, og det indebærer, at stofbehandling flyttes fra amterne til kommunerne.

Der indføres psykosocial behandlingsgaranti for stofbrugere i fængsler.

—
"Metadoncirkulæret" opdateres, bl.a. øget fokus på brugerinddragelse.

2008

Loven, som muliggør lægeordineret heroinbehandling, træder i kraft 1. juli 2008.

Første socialsygeplejerske ansættes på et hospital.

2010

Sundhedsstyrelsen indfører nye lavrisiko-genstandsgrænser, der anbefaler maks. 7 genstande om ugen for kvinder og 14 for mænd.

Etisk Råd problematiserer den øgede fremkomst af 'medicinsk optimering', dvs. "at indtage medicin med det formål at præstere bedre eller bringe sig selv i bedre mental balance".

Master i narkotika- og alkoholindsatser oprettes ved CRF.

2011

Der indføres behandlingsgaranti for stofbrugere i arresthuse.

Aldersgrænsen for køb af alkohol med alkoholprocent på 16,5 % og derover hæves til 18 år.

'Dark net' muliggør nye online markedspladser, såsom 'Silk Road', hvor man kan handle narkotika.

2012

Sundhedsstyrelsen udsender for første gang anbefalinger til kommunal sundhedsfremme og forebyggelse, herunder for alkohol og stoffer med særligt fokus på unge under 25 år.

—

'Lov om Euforiserende Stoffer' ændres, således at oprettelse af stofindtagelsesrum er muligt.

2013

Der indføres lovgivningsmæssig mulighed for, at grupper af stoffer, herunder 'nye psykoaktive stoffer' som fx grupper af cannabinoider, kan forbydes (generisk forbud).

Der indføres behandlingsgaranti for unge stofbrugere under 18 år i alvorlige tilfælde (vurderet af den pågældende kommunalbestyrelse).

2014

Socialstyrelsen udgiver 'Nationale retningslinjer for den sociale stofmisbrugsbehandling' med fokus på en helhedsorienteret og koordineret stofmisbrugsbehandling med inddragelse af borgeren.

2015

Behandlingsgarantien for stofbrug bliver udvidet til også at omfatte lægelig behandling (substitutionsbehandling og anden medicinsk behandling).

2017

Det første forsøg med stoftests iværksættes i stofindtagelsesrummet 'Skyen' ved Mændenes Hjem i København.

2018

2019

En 4-årig forsøgsordning med medicinsk cannabis til udvalgte patienter træder i kraft.

Retsplejeloven ændres således, at politiet nu nemmere kan gøre brug af agentvirksomhed til at gribe ind over for handel med narkotika på internettet (fx kan politiet foregive at være en stofkøber og derved medvirke til eller fremkalde en lovovertrædelse).

Socialministeren (gen)fremsætter lovforslag om ændring af lov om social service og ligningsloven: 'stofmisbrugere' ændres til 'personer med et stofmisbrug', og kommunalbestyrelser skal fokusere på helhedsorienteret behandling, eksempelvis med brug af gavekort til fastholdelse i behandling. Forslaget forventes vedtaget i 2020.

CRF har 25 års jubilæum.

